

RIJKSUNIVERSITEIT GENT
Seminarie voor Vlaamse Dialektologie
Blandijnberg, 2
9000 GENT

Vragenlijst 18

november 1978

(Tel. 091/25.76.11
toestelnummer 4104)

HET RUND (3)

D i a l e k t v a n (stad, dorp,
gehucht, wijk), (gemeente), (prov.).

GESPROKEN DOOR :

OPGETEKEND DOOR :

Naam :	Naam :
Geboortenplaats :	Geboortenplaats :
Geboortejaar :	Geboortejaar :
Beroep :	Beroep :
Geboortenplaats vader :	Volledig adres :
Geboortenplaats moeder :	

Wilt U de vragenlijst invullen voor slechts één plaats ? De laatste gemeentefusie ten spijt, blijven alleen de oorspronkelijke dorp en voor ons dialektonderzoek de geografische referentiepunten. U vult dus in voor bv. D r c n g e n, gemeente Gent. Als U de zaken zelf niet voldoende kent, gaat U liefst te rade bij een ter plaatse geboren en getogen landbouwer.

Tracht ook steeds zo getrouw mogelijk de dialektische uitspraak weer te geven.

Behandeling en verzorging rund

Hoe heet in uw dialect :

1. de runderen 's morgens en/of 's avonds bezorgen, d.w.z. de stal mesten, strooien, voederen ?	
2. Hoe heet de knecht die daar speciaal mee belast is ?	
3. de runderen voor de verzorging en het voederen uit de stal laten ?	
4. daarna weer in de stal laten ?	
5. een rund de hele winter op stal houden en goed voederen, zodat het na de winter klaar is voor slachting ?	

Hoe heet in uw dialect :

6. een rund met de hand overtasten om de waarde ervan te schatten ?

7. van een rund de rand van de hoornen wegsnijden opdat men niet zou weten hoe oud het is ?
(barbieren)

8. een rund een geneesdrank geven ?

V o e d e r e n

9. een pasgeboren kalf met de vinger ertoe aanzetten melk te drinken ?

10. een kalf vetmesten met melk alleen ?

11. vetmesten ?

12. vloeibaar voeder ?

13. vloeibaar voeder geven ?

14. de hoeveelheid voedsel die men in eens aan een rund geeft ?
(maai)

15. een koe wat meer eten geven dan normaal om ze vet te mesten ?

16. speciaal voeder geven en goed bezorgen, zoals men bv. doet met een pasgekalfde koe of een ziek rund ?

17. afval van graan waar de koeien mee gevoederd worden ?

W e i d e n

18. de tijd dat het rundvee in de weide slaapt ?
(gqrsqng)

19. een weide laten afgrazen, afeten ?
(afploten, overploten, afwee(d)en, af-drijven, afhaleu).

20. naarstig bezig zijn met grazen ?
(ariën)

21. een weide vol runderen zetten ?
(een weide beleggen)

22. te veel runderen in een weide zetten : een weide ...

23. de runderen van de ene weide overbrengen naar de andere ? (<i>verzetten, versteken</i>)	
24. Runderen in een weide steken om ze te vetmesten heet : ... (<i>vetleggen</i>)	
25. iemand die dat doet ? (<i>vetlegger</i>)	
Hoe heet in uw dialect :	
26. een rund dat op de weide staat ?	
27. een koe die de hele zomer in de weide of de meersen blijft ?	
28. een koe die in de polders op de dijk graast ?	
29. een koe die op de kant van de weg graast ?	
30. een koe die men bij de hand houdt en laat grazen langs de wegkant ? (<i>wachtkoe, bandkoe, peisterkoe</i>)	
31. de koeien bij de hand leiden en laten grazen langs de wegkant ?	
32. de koeien hoeden ?	
33. iemand die de koeien hoedt ?	
34. de zweep van de koeienhoeder ?	
35. na de winter de runderen naar de weide brengen ?	
36. na de zomer de runderen weer naar de stal brengen ?	
37. de runderen in groep voor zich uit jagen ?	

R o e p w o o r d e n

38. Hoe roept men de koe of koeien ?	
39. Hoe roept men het kalf of de kalveren ?	
40. Wat was de gebruikelijke koewachtersroep, eventueel met versje, in uw dorp ?	
41. Kent U een speciale roep om de koe die op de loop gaat terug te roepen ? (<i>ambiest</i>)	

42. een mandje aan de muil van het kalf gebonden om te belotten dat het zuigt of stro eet ?
43. een lederen muilband met ijzeren stekels aan de kop van het kalf om te belotten dat het zou zuigen ? (de koe vlucht als ze de stekels voelt)
44. de bel aan de hals van de koe ?
45. een plank die men op het voorhoofd van een rund bindt om het te beletten voor zich te zien ? (blendeberd)
46. die plank aanbinden ?
Vb. een koe ...
47. een blinddoek ?
48. een blinddoek aandoen ?
Vb. een koe ...
49. een touw aan de knie en hoorn van het rund gebonden om het te beletten de kop op te steken, hv. om fruit te plukken ?
50. een rund zo'n touw aanbinden ?
51. een touw aan de hoornen van een rund gebonden om het te leiden ?
52. een halster of kopstel van een rund ?
53. een halster van touw waarmoe een verkocht rund geleverd wordt en dat niet teruggenomen wordt ?
54. het trekjuk, gareel van een koe of os die trekt ?
55. de breidel of toom van een trekkoe of trekos ?
56. het klein gevlochten mandje dat men aan de muil van een trekkend rund bindt om het te beletten te grazen ?
57. het hoefijzer van een trekkoe of -os ?
58. een ijzer om een rund de muil open te sperren ?
(zie tekening)
59. een tuig om een grote brok eten die in het keelgat blijft steken door te duwen ?
60. de spuitbus om een schedespoeling te geven ?
61. een knijper (of ring ?) die op de neusgaten van een rund (meestal stier) wordt gezet en verbonden met een touw of stok om het rund te bedwingen ?
62. driehoekig raam om de nek van kalveren dat ze moet beletten door een haag of omheining te gaan ?

